

Vejrforholdene i marts måned 1953.

Udarbejdet på grundlag af Det danske meteorologiske Instituts månedsoversigt over vejrforholdene.

Marts 1953 havde overvejende vestlige vinde og betydeligt over normal varme. Derimod var nedbøren langt under det normale. I simpelt gennemsnit fik Jylland-Øerne 23 mm, normalt 41 mm, d. v. s. 44 pct. for lidt. Det korrigerede »fladetro« gennemsnit er beregnet til 21,2 mm mod normalt 41,2 mm eller 49 pct. under normalen. Temperaturens landsgennemsnit blev 2,0 ° over normalen, der for marts er 1,6 °.

Enkelte gange i månedens løb var temperatursvingningerne ret store, især i København. Antallet af døgn med under normal temperatur i København og Tarm var kun henholdsvis 4 og 6, og ingen af dem var kolde. Derimod havde Tarm 4 og København 5 varme døgn, hvoraf 2 endog *meget* varme i meteorologisk henseende.

Stationernes *højeste* temperaturer indtraf delvis den 20. i Jylland, men navnlig den 26. over hele landet. De nåede i Jylland op på 13—15 °, i Midt- og Sydjylland 14—16 ° og på Øerne 15—17 °, dog lidt lavere på Bornholm og langs Jyllands vestkyst.

De *laveste* temperaturer aflæstes på mere spredte datoer, især den 2. og 3. samt den 8. og 21. og androg almindeligt 2—5 frostgrader. Enkelte kyststationer kom dog ikke under $\div 1$ °, og Anholt havde $\div 0,2$ ° som laveste temperatur.

Middeltemperaturen for hele landet blev 3,6 °. Lavest var den med 2½ ° på Bornholm og højest ved Læsø Rende fyrskib, nemlig 4,2 °.

Månedens absolut højeste temperatur, 18,1 °, aflæstes i Rude Skov den 26., og den absolut laveste, $\div 7,4$ °, måltes i Vejle Grejsdal den 15. Frostdagenes antal blev 14, normalt 18. Jylland og Øerne havde henholdsvis 16 og 12, Bornholm 14.

Nedbørfordelingen var ret ulige, og alle større områder fik væsentligt under gennemsnittet. I gennemsnit fik Jylland, der havde det største underskud, kun 20,7 mm, normalt 42,6 mm, d. v. s. 51 pct. for lidt. Øerne med 22,4 mm fik 41 pct. og Bornholm 46 pct. under normalen. For større områder var der en variation fra 36,3 mm i Sønderjylland til 11,6 mm i Randers amt. Som helhed lå Nordjylland lavest med kun 13,8 mm.

Nedbørens afvigelse fra normalen.

		Nedbør mm	Normal 40 år	Afv. i pct. af normalen
Hjørring	amt	12	36	÷ 67
Thisted	»	14	45	÷ 69
Aalborg	»	15	38	÷ 61
Viborg	»	18	40	÷ 55
Randers	»	12	38	÷ 68
Aarhus	»	21	42	÷ 50
Vejle	»	26	47	÷ 45
Ringkøbing	»	21	43	÷ 51
Ribe	»	23	46	÷ 50
Sønderjylland	36	49	÷ 27
Odense	amt	24	41	÷ 41
Svendborg	»	36	44	÷ 18
Langeland	34	39	÷ 13
Samsø	12	33	÷ 64
Holbæk	amt	15	33	÷ 55
Sorø	»	20	36	÷ 44
Frederiksborg	»	16	36	÷ 56
Københavns	»	15	37	÷ 59
Præstø	»	24	37	÷ 35
Maribo	»	28	40	÷ 30
Bornholm	19	35	÷ 46

Den højeste månedssum målt i Helleved på Als med 54,5 mm, den laveste på Fornæs — kun 7,0 mm. Ikke mindre end 82 pct. af månedens nedbør faldt i dens sidste tidøgn. Jylland havde 19, Øerne 20 og Bornholm 26 så godt som nedbørfri dage.

Nedbørdagenes antal blev i gennemsnit kun 8, normalt 13, for Jylland-Øerne. Det varierede fra 9 i Sønderjylland samt Viborg, Ringkøbing, Ribe og Frederiksborg amter til 5 i Hjørring og Københavns amter. Sne forekom gennemsnitlig ved 50 pct. af stationerne, og snedagenes hyppighed blev 0,7.

Største nedbør i et døgn, 33,0 mm, målt den 30. på Næsgaard. I Midtjylland var der sandflugt den 25. og 26.

Tåge forekom ved 24 fyr gennemsnitlig 13 dage, normalt 9, hyppigst i Vest- og Sønderjylland. Torden hørtes ikke i marts måned, hvad der er ret usædvanligt, idet den normalt forekommer 3 dage.

Soltimernes antal blev for Jylland-Øerne 147. Det normale er 134. Bornholm nåede endog 178 — det højeste i landet — mod normalt 98. Færrest soltimer var der ved Højer med 122.

Månedens prægedes af forholdsvis roligt, solrigt, tørt og mildt vejr, der gav usædvanlig gode betingelser for forårssåningen.

Mindre meddelelser.

Rejser for landmænd i 1953.

Landøkonomisk Rejsebureau har som fællesudvalg for Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, De samv. danske Landboforeninger og De samv. danske Husmandsforeninger tilrettelagt en serie ferie- og studierejser for landmænd med damer. Der er tilrettelagt rejser til Italien med besøg på den store landbrugsudstilling i Rom, på det danske landbrugs demonstrationsgård »Sutrium« og typiske italienske landbrug. Afrejsen finder sted den 8., 15. og 22. september, og rejsen koster kr. 565,00. Til Schweiz er der en rejse den 12. september til kr. 650,00. Til England afgår en 10-dages rejse den 6. september til kr. 775,00. Endelig er der en vinhøstrejse til Rhinen i Tyskland den 12. september til kr. 400,00. Den sidste rejse afgår den 4. oktober til Norditalien med landbrugsbesøg i Podalen. Den koster kr. 650,00.

Flere af de ledende folk inden for organisationerne deltager i disse rejser. Forstander *Johs. Petersen-Dalum* deltager således i en af Italiens-rejserne, og adskillige landboforeningsformænd er med på de øvrige. — Udførligt program kan fås ved henvendelse til Landøkonomisk Rejsebureau, Axelborg, København V., samt på alle statsbanestationer.

Legater for trængende, forhenværende landmænd og deres efterladte.

Af nedenstående legater bliver enkelte portioner på 500 og 400 kr. ledige til kommende efterår.

1. Godsejer *Viktor A. Goldschmidts legat.*

Legatet uddeles til trængende, forhenværende landmænd uden for bondestanden (fhv. ejere eller forpagtere af ejendomme på mindst 12 tdr. hartkorn) eller til ugifte døtre af eller enker efter sådanne landmænd. (Lige med enker stilles forladte, fraseparerede eller fraskilte hustruer).

2. *Etatsraad Harald Holme's og Hustru, Anna Holme, født Hebert's Legat.*

Legatet uddeles til værdige og trængende ugifte døtre af eller enker efter landmænd uden for bondestanden, som har virket som sådanne på Sjælland. (Lige med enker stilles forladte, fraseparerede eller fraskilte hustruer).

3. *Godsejer Chr. Schmidt til Vibygaards Legat.*

Legatet uddeles til trængende landmænd uden for bondestanden, som har været ejere eller forpagtere af landejendomme i Danmark.

Legaterne bestyres af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, hvis præsidium udgør legatbestyrelsen. Ansøgningsskemaer (fælles for de tre legater) fås ved henvendelse til Landhusholdningsselskabet, Rolighedsvej 26, København V. Skemaerne må i udfyldt stand tilbagesendes inden 15. august 1953.

Personlige henvendelser til præsidiets eller bestyrelsesrådets medlemmer frabedes.

Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat (Afdeling B).

Legatet, der bestyres af Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs præsidium, skal anvendes til forsøg og undersøgelser, der har til formål at fremskaffe midler til bekæmpelse af sygdomme hos dyr.

Legatportionerne, der er strengt personlige, kan gives for et tidsrum af indtil 3 år. Portionernes størrelse fastsættes i hvert enkelt tilfælde af legatbestyrelsen.

Ansøgning om andel i legatet, bilagt med udførlige oplysninger om, til hvilket formål og på hvilken måde beløbet agtes anvendt, må indsendes til Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Rolighedsvej 26, København V., inden den 1. september d. å.

Ansøgningsskema benyttes ikke.

Første »kornlov-fri« sæson i mange år.

Det kan nu betragtes som nogenlunde sikkert, at Danmark ikke får nogen kornlov for høståret 1953—54. Brødkornspriserne har med korte afbrydelser været bundet siden 1932—33. Nu bliver det påny verdensmarkedets priser, dansk landbrug underkastes. For brødkornets vedkommende, især hvedens, kan det medføre visse problemer, hvis verdensmarkedets hvedepris bliver lavere end prisen for foderkorn. Det vil uvilkaarligt medføre opfodring af hveden, hvilket kan komme til at resultere i, at det af hensyn til hvedemelsforsyningen kan blive nødvendigt at indkøbe hvede fra dollarområder, og det er svagheden ved frigivelsen.

Til gengæld slipper staten for de udgifter, kornloven har medført, for høståret 1952—53 anslået til mellem 5 og 10 mill. kr., hvor til kommer yderligere ca. 2 mill. kr. i administrationsudgifter.

Dansk »junior«-traktor i serieproduktion.

Efter lang tids eksperimenteren har I/S »Garson Traktor« i marts måned iflg. meddelelser fra Erhvervenes Oplysningsråd påbegyndt seriemæssig fremstilling af en danskbygget traktor »Garson«, konstrueret af ingeniør *Svend Hansen*. Det drejer sig om en forholds-

vis lille og billig traktor, både i indkøb og drift, egnet navnlig for mindre landbrug. Prisen bliver 7150 kr., og der fremstilles særlige plove, harver og radrensere, som passer til dem.

Fra udlandet har der været vist den danske traktor en ikke ringe interesse, men fabrikken ønsker først at få den gennemprøvet i praksis her i landet, inden man vil binde sig til større leverancer til andre lande.

Arealer med korn og kartofler 1953.

Den 30. maj har Det statistiske Departement indhentet oplysninger om størrelsen af de arealer, som i foråret 1953 er udlagt med vårsæd og kartofler samt vedrørende frostskafer på de i efteråret 1952 udlagte vinterhvedearealer.

Af opgørelsen over frostskaferne fremgår det, at knap 15 pct. af hvedearealerne på Øerne og godt 20 pct. i Jylland har taget skade. For begge landsdele gælder dog, at kun et par procent af arealet er beskadiget så alvorligt, at ompløjning har måttet foretages.

Arealerne med korn til høst i 1953 skulle herefter være for de forskellige arter i 1000 ha:

	Til høst 1953			Tilsv. i 1952		
	Øerne	Jylland	Hele landet	Øerne	Jylland	Hele landet
Vinterhvede (ren) .	41	18	59	44	26	70
Vårhvede (ren) ..	1	3	4	1	3	4
Hvede ialt (ren) ..	42	21	63	45	29	74
heraf beskadiget	4	2	6	—	—	—
Vinterrug (ren) ..	24	94	118	25	105	130
Vårrug (ren)	1	5	6	0	7	7
Rug ialt (ren)	25	99	124	25	112	137
Byg	273	329	602	264	303	567
Havre	78	160	238	92	176	268
Blandsæd	39	245	284	44	236	280
Korn ialt	457	854	1 311	470	856	1 326

Det samlede kornareal viser herefter fra 1952 til 1953 en nedgang på omkring 15 000 ha, heraf 13 000 på Øerne og 2 000 i Jylland. Bygarealet er øget med ca. 35 000 ha, medens havrearealet er gået ca. 30 000 ha ned.

Med kartofler er der ifølge den foretagne arealopgørelse udlagt 103 000 ha i 1953 mod 109 000 ha i 1952. På Øerne er arealet gået ned fra 16 000 til 15 000 ha og i Jylland fra 93 000 til 88 000 ha.

Staten overtager restbeholdningen af brødkorn fra høst 1952.

Når kornloven udløber, vil der ifølge Erhvervenes Oplysningsraad antagelig være en restbeholdning af brødkorn af gammel høst på omkring 80 000 tons. Da det nye brødkorns pris ventes at blive lavere end den pris, hvortil kornet i henhold til kornlovens bestemmelser i sin tid er afleveret, vil det sige, at staten må betale forskelsbeløbet, idet kornloven indeholder en garantibestemmelse mod prisfald på afleveringspligtigt korn.

Landbrugseksporten stigende.

En opgørelse af landbrugseksportens størrelse i årets 5 første måneder, sammenlignet med den tilsvarende periode i fjor, viser en betydelig stigning for de fleste varegrupper. Kun for levende heste og æg er der tale om en mindre væsentlig nedgang.

Udførslen af bacon og flæsk var den 1. juni nået op på 105 000 tons mod 73 000 tons på samme tid i fjor. Smørekseporten havde andraget 52 000 tons, en fremgang på 6 000 tons, og osteekseporten var gået 1 000 tons frem — til 21 000 tons.

Af slagtet og levende hornkvæg var der eksporteret 169 000 stkr., en fremgang på 8 000 stkr., hvorimod hesteekseporten udviste en tilbagegang på 7 000 til 12 000 stkr.

Særlig bemærkelsesværdig er kartoffelekseporten, der med sine 117 000 tons ligger 3 gange så højt som sidste år.

Ford bygger kæmpemæssigt forskningslaboratorium.

Forud for teknikkens fremskridt går et meget omfattende laboratoriearbejde. Konkurrencen mellem de forskellige store fabrikker er hård, og det er forståeligt, at der gennem tilvejebringelse af laboratorier og andre hjælpemidler skabes den bedst mulige ydre ramme om forskningsarbejdet.

Mon ikke Ford-fabrikernes nylig indviede forskningscentrum betegner et foreløbigt højdepunkt i den henseende? Det strækker sig over et areal på ca. 220 ha og har kostet ikke mindre end 50 mill. dollars at opføre.

Indvielsen foretoges af selveste præsident *Eisenhower*, der dog ikke var personligt til stede i laboratoriebygningen under selve indvielsen, men talte fra Det hvide Hus i Washington over fjernsyn. Han hyldede ved denne lejlighed også virksomheden i anledning af dens 50 års jubilæum.

Det var første gang, at en af U. S. A.'s præsidenter gav møde på denne usædvanlige måde ved en festlighed i et privat selskab.

Udkomne bøger.

Beretning om kontrol- og kvægavlsforeningernes virksomhed paa Lolland-Falster 1. Oktober 1951 til 30. September 1952. Samlet og udarbejdet af Husdyrbrugskontoret, Nykøbing F. 104 sider. (Nykøbing F. 1952).

Verdensmarkedet og Danmark i året 1952. Udgivet af Grosserer-Societetets Komite. 183 sider. (Kbhvn. 1952).

Beretning om planteavlzarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger 1952. Samlet og udarbejdet af planteavlsudvalget ved Jørg. Pedersen. 179 sider. (Aarhus 1953).

Beretning om ungdomsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger 1952. Samlet og udarbejdet af ungdomsudvalget. Ved K. Toftegaard Andersen. 44 sider. (Aarhus 1953).

Forsøg med tilsætning af penicillin og streptomycin til fortyndingsvædsken. Ved Knud Rottensten, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles afdeling for sædforskning og insemineringsteknik m. m. Statistisk undersøgelse af resultaternes sikkerhed ved P. S. Østergaard. 265. beretning fra forsøgslaboratoriet. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 30 sider. Med engelsk resumé. (Kbhvn. 1953).

De samv. danske Landboforeningers Svinestambog XL. Svin af Landrace og Yorkshirerace. Udarbejdet af R. S. P. Jeppesen, Landskonsulent i Svineavl. Udgivet af De samv. danske Andels-Svineslagterier. LXIV + 309 sider. Ill. (Odense 1953).

Årsberetning 1950—51. Statens Skadedyrslaboratorium. 45 sider. (Kbhvn. 1953).

Beretning om havebrugsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger 1952. Samlet og udarbejdet af havebrugsudvalget ved konsulent Niels Gram. 30 sider. (Aarhus 1953).

Svineavlen i Jylland 1952. Samlet og udarbejdet af Foreningen af jydsk Landboforeningers Husdyrbrugsudvalg ved Nic. B. O. N. D. E. konsulent. 112 sider. (Aarhus 1953).

Beretning om husdyrbrugsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger 1951—52. Samlet og bearbejdet af husdyrbrugsudvalget ved konsulent J. Albrechtsen. 118 sider. (Aarhus 1953).

De danske Kartoffelmelsfabrikkers Forsøgs- og Fremavlsvirksomhed 1952. XIX. 24 sider. (Dybvad 1953).

Landbrugets prisforhold i april måned 1953.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i kr. pr. 100 kg.

	1952			1953		
	Hele året	Jan.— april	April måned	Jan.— april	Marts måned	April måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk ab mejeri	38,06	37,37	37,37	40,69	40,20	37,32
Smør	618	600	600	679	690	660
Ost, 45 pct.	391	390	393	374	345	329
Æg	383	352	310	346	310	310
Slagterisvin, sl. v.	447	450	450	425	426	422
Slagtekøer, 1. kl., lev. v. ¹⁾	181	191	180	162	160	174
Stude og kvier, 1. kl., lev. v. ¹⁾ ..	229	243	238	215	217	219
Smågrise, Køge, kr. pr. stk. ...	104	102	107	100	104	106
Kælvkøer, Odense, 1. kl., kr. pr. stk.	1413	—	1400	1246	1192	1300
Unge heste, Odense, kr. pr. stk.	1688	1639	1850	1565	1620	1625
Hvede ²⁾	52,61	52,63	53,00	54,54	54,88	55,00
Rug ²⁾	52,61	52,63	53,00	54,54	54,88	55,00
Byg	61,88	70,32	67,56	51,84	51,38	51,88
Havre	50,70	61,07	54,06	41,75	40,94	41,13
Hø	24,10	24,89	26,00	21,06	21,00	21,25
Kartofler, sælgers st., Sjælland	19,74	22,00	22,00	17,81	18,00	18,00
Fodersukkerroefrø	316	379	330	257	235	240
Kålroefrø	164	164	165	160	160	160
Halvsildig rødkløverfrø	764	687	630	799	763	755
Hvidkløverfrø	644	674	580	568	555	560
Hundegræsfrø	253	254	230	248	240	250
Alm. rajgræsfrø, tidlig	123	137	120	115	117	125
Ital. rajgræsfrø	122	136	120	113	114	120
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	70,39	75,50	75,50	67,50	67,50	67,50
Solsikkekager	69,39	74,50	74,50	66,50	66,50	66,50
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	27,91	27,93	28,30	27,93	28,05	28,35
18 pct. superfosfat	21,08	22,54	22,65	20,83	20,95	20,95
40 pct. kaligødning	22,05	22,68	23,05	22,68	22,80	23,05

1) Til eksport.

2) Fra og med august 1951 = afleveringspris + lagringstillæg. Korn
iøvrigt = købernotering på Københavns børs.

Tabel 2. Prisindeks. (Femåret 1909/14 = 100).

	1952			1953		
	Hele året	Jan.— april	April måned	Jan.— april	Marts måned	April måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk.....	362	356	356	388	383	355
Smør.....	296	287	287	325	330	316
Æg.....	325	298	263	293	263	263
Slagterisvin.....	461	464	464	438	439	435
Slagtekøer, 1. kl.....	312	329	310	279	276	300
Stude og kvier, 1. kl.....	375	398	390	352	356	359
Unge heste, Odense.....	229	222	251	212	220	220
Hvede.....	381	381	384	394	397	398
Rug.....	441	441	444	457	460	461
Byg.....	480	546	525	402	399	403
Havre.....	420	506	448	346	339	342
Hø.....	351	362	378	307	306	309
Kartofler.....	526	587	587	475	480	480
Landbrugsprodukter ialt.....	356	356	349	353	351	347
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager.....	479	514	514	460	460	460
Solsikkekager.....	539	578	578	516	516	516
Kunstgødning:						
Kalksalpeter.....	145	145	147	145	145	147
18 pct. superfosfat.....	336	381	383	352	354	354
40 pct. kaligødning.....	185	190	193	190	191	193
Kunstgødning ialt.....	239	247	250	236	238	239
Udsæd (markfrø).....	382	382	382	360	360	360